

การศึกษาความเสี่ยงด้านสุขภาพจากการทำงานของพนักงาน ในอู่ซ่อมรถยนต์

The Study for Factors Which Effect to Health Risk from Wok of Employee in Garage

ณัฐภา พิมพารณ์

คณะบริหารธุรกิจ สาขาการจัดการอุตสาหกรรม

วิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ

E-mail : acdt7@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความเสี่ยงด้านสุขภาพในการเกิดโรคจากการทำงาน และเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการดูแลสุขภาพให้แก่พนักงาน โดยกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พนักงานในอู่ซ่อมรถยนต์ กรณีศึกษาอู่ซ่อมรถยนต์แห่งหนึ่งในเขตลาดกระบัง จำนวน 50 คน ซึ่งมีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามข้อมูลสุขภาพ แบบสอบถามการประเมินสถานที่ทำงาน แบบสอบถามการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย ดังนี้ ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า พนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 21-30 ปี การศึกษาดำรงต่ำกว่าปริญญาตรี มีรายได้ 10,000-20,000 บาท มีอายุงานช่วง 1-5 ปี ข้อมูลด้านสุขภาพ พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพื้นฐานสุขภาพที่ดี สถานที่ทำงานมีการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างเหมาะสม มีการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน อย่างเหมาะสม และพนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานเหมาะสม

คำสำคัญ : ความเสี่ยงด้านสุขภาพ โรคที่เกิดจากการทำงาน

ABSTRACT

The purpose of this research was to study, the factors which effect to health risk from work of employee in garage and approach for management employee 's health. The sample for this study is employee work in garage case study one of garage in Ladkrabang District. The questionnaires used for this research consisted of the health risk and workplace assessment. The statistical methods that were used in and this research are as follow; percentages, mean, standard deviation.

The results were as follows : (1) For personal factors, Mainly employee had men, age between /21-30 yearsold, level of education lower bachelor degree, salary level between 10,000-20,000 bath, length of working time 1-5 years (2) employee had health information, workplace assessment, health management, behavior of work as appropriate.

KEYWORDS : Health Risk, Disease Caused by The Work

บทนำ

ในปัจจุบันโรงงานอุตสาหกรรมภายในประเทศได้มีการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในภาวะเศรษฐกิจของประเทศกำลังเติบโต ประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ แต่ความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบันและการใช้ทรัพยากรที่ผิดจึงทำให้เกิดภาวะที่ลำบากจึงเล็งเห็นพฤติกรรมของมนุษย์ในการทำงานที่มีความเสี่ยงกับประเภทงานที่ปฏิบัติ จึงได้คำนึงถึงความปลอดภัยของพนักงานที่อาจก่อให้เกิดโรคของการปฏิบัติงานของพนักงาน อนาคตอันใกล้ประเทศไทยจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน มีการดำเนินงานติดต่อธุรกิจระหว่างประเทศ อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับความเจริญที่เข้ามาในประเทศไทย การดูแลบุคลากรของบริษัทหรืออุตสาหกรรมต้องมีการดูแลเรื่องสุขภาพที่เกิดขึ้นในองค์กรมีการบริหารจัดการที่ดีจึงทำให้องค์กรมีศักยภาพพอ

นับตั้งแต่มนุษย์ได้วิวัฒนาการเรื่อยมาจนกระทั่งรู้จักคิดค้นประดิษฐ์เพื่อการผลิตสิ่งของเครื่องใช้และมีการพัฒนาที่สูงขึ้นตลอดเวลา สิ่งที่พบควบคู่กันมาคือความเจ็บป่วยที่มีสาเหตุจากการทำงาน การผลิตต่างๆ เช่น สมัยก่อนคริสต์ศักราชมีการพบว่าคนที่ทำงานเกี่ยวกับการแยกสกัดโลหะเกิดการเจ็บป่วย ซึ่งจากการสันนิษฐานเชื่อว่าคนงานหายใจเอาฝุ่นแร่จากการสกัดโลหะเข้าสู่ร่างกายเกิดการสะสมของสารตะกั่วทำให้ป่วยเป็นโรคแพ้พิษตะกั่ว จนกระทั่งปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี โรคเกิดจากการประกอบอาชีพเกิดขึ้นทุกวันในทุกมุมโลกเมื่อเกิดกับบุคคลซึ่งอยู่ในวัยทำงานและมีบทบาทความรับผิดชอบสำคัญของครอบครัวย่อมส่งผลกระทบต่อร่างกายและสังคมทั้งในทางเศรษฐกิจ ดังนั้นผู้บริหารต้องให้ความสำคัญกับพนักงานภายในองค์กรให้มีความรู้ความเข้าใจก่อนจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อลดความเสี่ยงต่างๆ ที่จะเกิดกับตัวพนักงานเอง เพราะความปลอดภัยของผู้ปฏิบัติงานมีความสำคัญสูงสุด ส่งเสริมให้มีการป้องกันและควบคุมอันตราย จากการทำงานเพื่อลดอุบัติเหตุของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งลดความสูญเสียทางด้านทรัพย์สิน มีการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานเห็นความสำคัญของการรักษาความปลอดภัย และให้ถือเป็นหน้าที่รับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานทุกคน เจ้าหน้าที่บริหารทุกคน จะต้องตระหนักถึงความสำคัญของความปลอดภัยของสุขภาพอนามัย จัดให้มีคณะกรรมการ

ความปลอดภัยและสุขภาพอนามัย เพื่อทำหน้าที่ดูแลเสนอแนะแนวทางที่ทำให้เกิดความปลอดภัยในโรงงาน ตลอดจนการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ปฏิบัติงานทุกระดับชั้นที่เกิดอุบัติเหตุและมีการตรวจสุขภาพ ก่อนเข้าทำงานเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเริ่มปฏิบัติเพื่อหลีกเลี่ยงการเสี่ยงอันตรายต่อสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย ปัจจัยหลักที่ทำให้ก่อให้เกิดโรคจากการทำงาน มี 3 ปัจจัย คือ สภาพของพนักงาน สภาพงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านสุขภาพและพฤติกรรมการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรม
2. เพื่อศึกษาข้อมูลการบริการจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงานของสถานประกอบการ
3. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนการดูแลสุขภาพ ความเสี่ยงด้านสุขภาพ ความปลอดภัยและการเกิดโรคจากการทำงานให้แก่พนักงานในอุตสาหกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านปัจจัยที่จะศึกษา ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล และข้อมูลด้านสุขภาพ พฤติกรรมการทำงาน การจัดการสภาพแวดล้อมและการจัดการอาชีวอนามัยในการทำงาน

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่างจะทำการศึกษาเฉพาะพนักงานในอุตสาหกรรมแห่งหนึ่ง จำนวน 50 คน ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตด้านระยะเวลาโดยจะทำการศึกษา ในช่วงวันที่ 1 ตุลาคม 2556 ถึง วันที่ 1 ธันวาคม 2556 ในการกรอกแบบสอบถามและวิเคราะห์ผล

ทบทวนวรรณกรรม

วิทยา อยู่สุข (2544) โรคจากการทำงาน หมายความว่าโรคและการบาดเจ็บจากการทำงาน โดยแบ่งตามสาเหตุหรือลักษณะการเกิดโรค เป็น 2 ประเภทคือ

1. โรคจากอาชีพ (Occupational Diseases) หมายถึงโรคหรือความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับคนทำงาน โดยมีสาเหตุจากการสัมผัสสิ่งคุกคามสุขภาพในที่ทำงาน ซึ่งอาการ

เจ็บป่วยเกิดขึ้นกับผู้ปฏิบัติงานในขณะที่ทำงานหรือหลังจากทำงานเป็นเวลานาน และโรคบางอย่างอาจเกิดภายหลังหยุดการทำงานหรือลาออกจากการงานนั้นๆ แล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับประเภทของสิ่งคุกคามสุขภาพ ปริมาณสารที่ได้รับ และโอกาสหรือวิธีการที่ได้รับ ตัวอย่างของโรคที่สำคัญ เช่น โรคพิษตะกั่ว โรคซิลิโคสิส (โรคปอดจากฝุ่นหิน) โรคพิษสารทำละลายต่างๆ (Organic Solvent Toxicity) เป็นต้น ซึ่งสามารถพิสูจน์ได้ในเชิงสาเหตุและผลกระทบ (Cause-effect หรือ Dose-response Relationship)

2. โรคเนื่องจากงาน (Work-related Diseases)

หมายถึงโรคหรือความเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นกับคนทำงาน โดยมีสาเหตุจากปัจจัยหลายอย่างประกอบกันและการทำงานเป็นปัจจัยหนึ่งของการเกิดโรค ทั้งนี้ปัจจัยต่างๆ ที่มีส่วนทำให้เกิดโรค อาจได้แก่ พันธุกรรม พฤติกรรมสุขภาพของคนทำงาน ท่าทางการทำงาน ลักษณะหรือระบบงานที่ไม่เหมาะสม ตัวอย่างเช่น โรคปวดหลังจากการทำงาน โรคความดันโลหิตสูง เป็นต้น โดยสรุปการเกิดโรคจากการทำงาน ถ้ามีปัจจัยจากภายนอกมาทำให้เกิดโรค ก็ถือเป็นโรคจากอาชีพ เช่น โรคพิษตะกั่ว (ตะกั่วไม่ใช่สารองค์ประกอบของร่างกาย) โรคซิลิโคสิส (ฝุ่นหินเป็นสารแปลกปลอมในปอด) เป็นต้น แต่ถ้ามีสาเหตุจากปัจจัยส่วนตัวร่วมกับสภาพและสิ่งแวดล้อมการทำงานทำให้อาการของโรคมากขึ้นหรือเกิดความผิดปกติชัดเจนยิ่งขึ้น ก็ถือเป็นกลุ่มโรคเนื่องจากงาน เช่น โรคปวดหลัง ซึ่งคนที่มีอริยาบทไม่ถูกต้องมีแนวโน้มปวดหลังได้ง่าย เมื่อต้องมาทำงานรีบเร่งหรือยกย้ายของหนักๆ ก็ยิ่งทำให้ปวดหลังง่ายขึ้นหรือทำให้อาการปวดหลังกำเริบมากขึ้น เป็นต้น (สำนักความปลอดภัยอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม บริษัท เจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด มหาชน, ออนไลน์)

ปัจจัยหลักในการก่อให้เกิดโรคจากการทำงานมีอยู่

1. สภาพของผู้ทำงาน (Workers) เด็กและ

ผู้สูงอายุหรือสตรีมีครรภ์มีโอกาสเกิดโรคจากการทำงานได้มากขึ้น ลักษณะรูปร่างของคนงานที่ไม่เหมาะสมกับสภาพการทำงานสามารถก่อให้เกิดโรคกล้ามเนื้อและกระดูกกรรมพันธุ์มีผลต่อการเกิดโรคบางชนิดได้ พฤติกรรมของ

ผู้ทำงานมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการเกิดโรคจากการทำงาน เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่จะทำให้ผู้ทำงานมีโอกาสเกิดโรคตับ หรือโรคปอดจากการทำงานได้มากขึ้น ประสิทธิภาพทำงานของผู้ทำงานมีผลต่อการเกิดอุบัติเหตุในการทำงาน โดยผู้ที่มีประสิทธิภาพน้อยมีโอกาสเกิดอุบัติเหตุได้ค่อนข้างมาก นอกจากนี้ ประสิทธิภาพการทำงานที่น้อยยังอาจส่งผลให้ขาดความระมัดระวังในการทำงานที่ต้องสัมผัสกับสิ่งคุกคามต่อสุขภาพต่างๆ ในที่ทำงานอีกด้วย

2. สภาพงาน (Work Conditions) ได้แก่ ระบบการทำงาน หน้าที่ความรับผิดชอบ การทำงานเป็นกะ ค่าจ้างสวัสดิการ และความสัมพันธ์ ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้างมีผลเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคจากการทำงาน เช่น ระบบการทำงานที่มุ่งเน้นที่จำนวนผลผลิตจะกระตุ้นให้คนงานประมาทขาดความระมัดระวังในการป้องกันอันตราย การทำงานเป็นกะโดยมีการเปลี่ยนกะอยู่เป็นประจำทำให้คนงานมีปัญหาโรคกระเพาะอาหาร โรคหัวใจและปัญหาทางด้านจิตใจ และสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในที่ทำงานมีผลต่อจิตใจ และผลผลิตในการทำงาน

สิ่งแวดล้อมในการทำงาน (Working Environments)

1. สิ่งแวดล้อมด้านกายภาพ (Physical Environments) ได้แก่ แสงที่จ้าเกินไปหรือมืดเกินไปมีผลต่อสายตาและสภาพความเครียด เสียงที่ดังเกินไป (Noise) ส่งผลให้เกิดภาวะหูเสื่อม อุณหภูมิร้อนหรือหนาวเกินไปทำให้สมดุลย์ของร่างกายเสียไป แรงสั่นสะเทือน

2. สิ่งแวดล้อมด้านชีวภาพ (Biological Environments) ได้แก่ สิ่งมีชีวิตเล็กๆ ในที่ทำงาน ได้แก่ เชื้อโรคชนิดต่างๆ ในสถานพยาบาล สัตว์นำโรคหรือสัตว์มีพิษต่างๆ ที่พบในภาคเกษตรกรรม และเชื้อโรคและสัตว์ทดลองในห้องทดลองวิจัย

3. สิ่งแวดล้อมด้านเคมี (Chemical Environments) ได้แก่ สารเคมี โลหะหนัก ในรูปฝุ่น คิวบิก ละออง ซึ่งสามารถเข้าสู่ร่างกายทั้งทางการหายใจ การกิน หรือผิวหนัง สามารถทำให้เกิดผลกระทบต่อสุขภาพ ผู้ทำงานได้ทุกระบบทั้งเฉียบพลัน เรื้อรังและอาจก่อให้เกิดมะเร็ง

4. **สิ่งแวดล้อมทางจิตใจ (Psychological Environments)** ได้แก่ สภาพความเครียดในการทำงาน (Occupational Stress) ความเหนื่อยล้าจากการทำงาน (Burnout) ซึ่งสามารถส่งผลให้เกิดโรคทางกายได้

5. **สิ่งแวดล้อมด้านการยศาสตร์ (Ergonomics)** การยศาสตร์เป็นวิชาที่เกี่ยวกับการนำเอาศาสตร์ต่างๆ มาปรับใช้กับการจัดสถานที่ทำงานให้เหมาะสมกับผู้ทำงาน การที่ลักษณะที่ทำงานเข้ากันไม่ได้กับตัวผู้ทำงานจะก่อให้เกิดอุบัติเหตุและโรคจากการทำงานได้ เช่น การที่คนงานต้องก้มๆ เงยๆ ทำงานอยู่ตลอดเวลาทำให้คนงานมีโอกาสเกิดอาการปวดหลังขึ้นได้

โรคที่เกิดจากการทำงานส่วนมากไม่สามารถรักษาได้หรือมีความพิการหลงเหลืออยู่หลังการรักษา ดังนั้นหนทางที่ดีที่สุดในการจัดการกับโรคจากการทำงาน คือ การป้องกันโรค

การค้นหาวินิจฉัยผู้ป่วยที่เป็นโรค ให้การรักษา และฟื้นฟูสภาพให้กลับเป็นปกติ หลักสำคัญที่จะทำการรักษา และฟื้นฟูได้คงต้องมีการวินิจฉัยที่ถูกต้องนำมาก่อน หลักการวินิจฉัยโรคจากการทำงานประกอบด้วย

1. การวินิจฉัยโรค โดยอาศัยหลักการทางการแพทย์ทั่วไปในการวินิจฉัยว่าผู้ทำงานเจ็บป่วยเป็นโรคใด
2. การซักประวัติการทำงานโดยละเอียด มิใช่เพียงคำถามว่าประกอบอาชีพอะไรเท่านั้น การซักประวัติการทำงานควรประกอบด้วย

ประวัติการเจ็บป่วยทั่วไป ประวัติปัจจุบัน ซักถามถึงช่วงเวลาที่มีอาการ หากมีอาการช่วงวันทำงานและอาการดีขึ้นในช่วงวันหยุด อาจสื่อได้ว่ามีความสัมพันธ์กับการทำงาน มีเพื่อนร่วมงานมีอาการเช่นเดียวกันหรือไม่

ประวัติอดีตงานในอดีตมีการสัมผัสกับสิ่งคุกคามต่อสุขภาพใดบ้าง ประวัติการทำงาน สอบถามงานที่ทำตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยลงรายละเอียดถึงสภาพงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน ตลอดจนสิ่งคุกคามต่อสุขภาพในการทำงานต่างๆ มีการจัดอุปกรณ์ป้องกันส่วนบุคคลหรือวิธีการควบคุมสิ่งคุกคามต่อสุขภาพในที่ทำงานอย่างไรบ้าง การตรวจสุขภาพก่อนเข้าทำงานและระหว่างการทำงาน มีหรือไม่ ผลเป็นอย่างไร มีการตรวจวัดสิ่งคุกคามต่อสุขภาพในที่ทำงานหรือไม่อย่างไร หยุดงานเนื่องจากการเจ็บป่วยมานานน้อยเพียงใด มีการเบิกจ่ายจากกองทุนเงินทดแทนบ่อย

แค่ไหน และมีการทำงานพิเศษที่อื่นหรือไม่ เนื่องจาก การเจ็บป่วยอาจจะเกิดจากงานพิเศษก็ได้

โดยสรุปโรคจากการทำงานมีวิธีการต่างๆ ที่สามารถป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ ซึ่งควรยึดถือเป็นหลักการอันดับแรก และควรให้ความสำคัญมากกว่าการรักษาหรือฟื้นฟูสภาพ

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในงานช่าง (ฝ่ายช่างซ่อมบำรุง โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอ เจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์) ในสภาพการดำรงชีวิตด้วยวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีในสังคมที่มีความก้าวหน้าด้านเศรษฐกิจ ชีวิตของคนเราจะเสี่ยงอันตรายจากอุบัติเหตุขึ้นเงาตามตัว จากสถิติที่ได้มีผู้สำรวจไว้พบว่า จำนวนอุบัติเหตุร้ายแรงซึ่งเกิดขึ้นที่บ้าน มีสถิติที่สูงมากเกินกว่าที่ประชาชนส่วนใหญ่ จะเชื่อว่าเป็นไปด้านโดยประมาณ 30% ของการเสียชีวิตด้วยอุบัติเหตุ เป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในบ้านและรอบๆ บ้าน นอกจากนี้ การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุทั้งสาหัสและไม่สาหัส ส่วนใหญ่มักเกิดขึ้นที่บ้าน ถ้าสมาชิกในครอบครัวได้ตระหนักถึงความปลอดภัยให้สูงขึ้น และปฏิบัติวิธีการด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัดก็จะเป็นการช่วยลดอุบัติเหตุในบ้านลงได้ โดยสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในงานช่าง มีดังนี้

1. เกิดจากตัวของคน ซึ่งอาจมีสาเหตุจากสภาพร่างกาย การแต่งการไม่รัดกุม เครื่องประดับ ทรงผม ความสนใจ และความตั้งใจ และความตั้งใจที่มีต่องาน สภาพทางอารมณ์และสุขภาพในขณะที่ปฏิบัติงาน การไม่ยอมใช้เครื่องป้องกันอันตราย การทำงานที่ไม่ประสานสัมพันธ์กันของเพื่อนร่วมงานในทีมเดียวกัน ความประมาท ขาดความรอบคอบมากเกินไป ไม่ได้วางแผนการทำงานหรือไม่ทำงานตามที่กำหนด

2. เกิดจากเครื่องมือ อุปกรณ์และวัสดุต่างๆ เช่น เครื่องจักร เครื่องมือไม่คมหรือส่วนป้องกันอันตรายจากเครื่องมือหรืออุปกรณ์ชำรุด ทำงานผิดพลาด การจัดเก็บและวางวัสดุที่ไม่เป็นระเบียบ ใช้เครื่องมือผิดประเภท และไม่ถูกต้องตามลักษณะงาน สายไฟฟ้าเก่าหรือมีรอยร้าว เก็บวัสดุเชื้อเพลิงไม่ถูกหลักวิธี

3. เกิดจากการจัดระบบการทำงานและสถานที่ที่ใช้ปฏิบัติงาน ซึ่งอาจเกิดจากการวางแผนการทำงานไม่ดี ไม่รอบคอบ ทำงานผิดขั้นตอน ไม่ประสานงานกันของระบบงาน สถานที่ทำงานไม่สะดวก การถ่ายเทอากาศไม่ดี

แสงสว่างไม่เพียงพอ แทนยึดอุปกรณ์ไฟฟ้าไม่แน่น พื้นที่ปฏิบัติงานคับแคบแออัด จัดวางผังพื้นที่ปฏิบัติงานไม่เป็นระบบ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริอร ภัทรพุกษา และคณะ (2549) ศึกษาเรื่อง สภาพการทำงานสิ่งแวดล้อมในงานและสุขภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษาแรงงานโอท็อป อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มแรงงานโอท็อป มีรายได้ค่อนข้างต่ำ ไม่รู้กฎหมายแรงงาน มีโรคประจำตัว โดยโรคที่พบมากที่สุดคือ ความดันโลหิตสูง อาการเจ็บป่วยที่เกิดจากการทำงานมากที่สุด คือ ปวดหลังส่วนล่าง อุบัติเหตุที่เกิดจากการทำงานมากที่สุด คือ ของมีคมบาด เมื่อเจ็บป่วยจะเข้ารับการรักษาดูตามสิทธิบัตรประกันสุขภาพ แรงงานส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มสุรา ออกกำลังกายเป็นประจำ ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปีและตรวจคัดกรองมะเร็ง ผลการประเมินความเสี่ยงด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยพบว่ามีความเสี่ยงสูงในเรื่อง สารเคมี สถานที่ทำงาน ฝุ่น ชีวภาพ

อัญชลี สงวนตระกูลและสมเกียรติ ศิริรัตนพุกษา (2549) ศึกษาเรื่อง แนวทางการประเมินสุขภาพในการทำงาน กรณีศึกษาในแผนกช่าง เครื่องเรือนไม้ ณ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ จ.พระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สิ่งคุกคามที่เป็นความเสี่ยงมากที่สุดในแผนกช่างเครื่องเรือนไม้ คือ อุบัติเหตุ ฝุ่นไม้และเสียงดัง ตามลำดับ อาการที่พบบ่อย คือ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ปวดศีรษะ และปวดตามข้อ พบว่ามีโรคประจำตัวคือ หอบหืด ภูมิแพ้ และความดันโลหิตสูง ซึ่งต้องได้รับการดูแลที่เหมาะสมและมีข้อจำกัดในการทำงาน แต่ส่วนใหญ่พบว่า มีโรคประจำตัวที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากร คือ พนักงานในร้านซ่อมรถยนต์ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานในร้านซ่อมรถยนต์กรณีศึกษาแห่งหนึ่งในเขตลาดกระบัง จำนวน 50 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา
 - ปัจจัยส่วนบุคคล
 - ข้อมูลความเสี่ยงด้านสุขภาพ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ได้แก่ ประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามข้อมูลสุขภาพ แบบสอบถามการประเมินสถานที่ทำงาน แบบสอบถามการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน

2) แบบสอบถามข้อมูลสุขภาพ มี 10 ข้อคำถาม และแบบสอบถามความเสี่ยงด้านสุขภาพในการทำงาน แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ การประเมินสถานที่ทำงาน มี 20 ข้อคำถาม การจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน มี 8 ข้อคำถาม และการประเมินพฤติกรรมการทำงาน มี 3 ข้อคำถาม แต่ละข้อแบ่งระดับความเห็นเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ และ ไม่ใช่ และนำไปทดลองใช้ (Try Out)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา บทความ และสิ่งพิมพ์ต่างๆ เพื่อนำมากรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมทุกตัวแปรที่จะศึกษา

2) กำหนดข้อคำถามในแบบสอบถาม โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 5 ส่วน ประกอบด้วย แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามข้อมูลสุขภาพ แบบสอบถามการประเมินสถานที่ทำงาน แบบสอบถามการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงาน แบบสอบถามพฤติกรรมการทำงาน นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไข จนสมบูรณ์ ไปเก็บจากประชากรกลุ่มตัวอย่างจริงจำนวน 50 คน

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้เก็บมาทำการแจกแจงหาความถี่และนำมาวิเคราะห์ค่าทางสถิติ หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาความเสี่ยงด้านสุขภาพในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรมรถยนต์ ผลการวิจัยเป็นดังต่อไปนี้

จากตารางที่ 1 ผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 21-30 ปี มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีระดับรายได้ช่วง 10,000-20,000 บาท และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 1-5 ปี

จากตารางที่ 2 ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ไม่เคยป่วยเป็นโรคจากการทำงาน ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน ไม่มีโรคประจำตัว ไม่มีญาติพี่น้องที่เป็นโรคติดต่อหรือโรคทางพันธุกรรม พนักงานส่วนใหญ่ไม่ต้องกินยาประจำ เมื่อเจ็บป่วยจะเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาล และส่วนใหญ่ไม่แพ้ยา พนักงานส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
- ชาย	49	98.0
- อายุ 21-30 ปี	29	58.0
- วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี	29	58.0
- รายได้ 10,000-20,000 บาทต่อเดือน	26	52.0
- ระยะเวลาในการทำงาน 1-5 ปี	33	66.0

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านสุขภาพ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
- ไม่เคยป่วยเป็นโรคจากการทำงาน	31	62.0
- ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน	32	64.0
- ไม่มีโรคประจำตัว	46	92.0
- สมาชิกที่อยู่ด้วยกันไม่มีใครเป็นวัณโรค	50	100.0
- ไม่มีญาติเป็นโรคทางพันธุกรรม	48	96.0
- ไม่ต้องกินยาประจำ	46	92.0
- ไม่เคยแพ้ยา	43	86.0
- เมื่อป่วยจะเข้ารับการรักษาที่สถานพยาบาล	31	62.0
- ไม่สูบบุหรี่	28	56.0
- ไม่ดื่มสุรา	30	60.0

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินสถานที่ทำงาน

ข้อมูล	ใช่	ไม่ใช่
1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ทำงาน - เสียงดัง - แสงจ้าเกินไป - แสงสว่างไม่เพียงพอ - อากาศร้อนอบอ้าว - อากาศหนาวเย็น - มีรังสี	38% 30% 46% 54% 32% 42%	62% 70% 54% 46% 68% 58%
2. สิ่งแวดล้อมทางเคมีในการทำงาน - มีฝุ่นของสารเคมีฟุ้งกระจาย - มีฝุ่นโลหะจากการเชื่อม/หลอมฟุ้งกระจาย - มีควันที่เกิดจากการเผาไหม้ - มีแก๊สไอระเหยของสารเคมีตัวทำลาย	54% 40% 40% 40%	46% 60% 60% 60%
3. สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพในที่ทำงาน - มีลูกน้ำยุงลายในภาชนะ/แหล่งน้ำในที่ทำงาน - มีแหล่งแพร่กระจายของพาหะนำโรค - มีพาหะนำโรค - มีการใช้วัตถุดิบที่อาจเป็นแหล่งแพร่เชื้อโรค	40% 34% 42% 30%	60% 66% 58% 70%
4. สภาพท่าทางการทำงาน - ต้องยกขึ้น ลง ผลัก ดึง ลาก เป็นประจำ - ใช้นิ้วมือ มือ แขน ทำงานซ้ำๆตลอดเวลาในท่าที่ไม่เป็นธรรมชาติ - ต้องบิด เอี้ยวลำตัว เป็นส่วนใหญ่ - ใช้เครื่องมือที่มีความสั่นสะเทือน - นั่ง/ยืนบนเครื่องจักรที่มีความสั่นสะเทือน	42% 38% 38% 42% 42%	58% 62% 62% 58% 58%

จากตารางที่ 3 ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดว่า สิ่งแวดล้อม/สภาพการทำงานในสถานประกอบการมีความเหมาะสมทั้งในส่วนของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางเคมี ทางชีวภาพ และสภาพท่าทางการทำงาน

จากตารางที่ 4 ผลการศึกษา พบว่า สถานประกอบการ (ผู้ประกอบการ) มีการจัดการด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยในการทำงานอย่างเหมาะสม

จากตารางที่ 5 ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมในด้านความปลอดภัยในการทำงาน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ

ข้อมูล	ใช่	ไม่ใช่
- มีนโยบายและกฎระเบียบด้านสุขภาพและความปลอดภัยในการทำงาน	72%	28%
- มีการเตรียมพร้อมระบบเตือนภัย /กรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน	74%	26%
- มีการจัดสถานที่ทำงานให้เกิดความปลอดภัย	70%	30%
- มีการตรวจตราด้านความปลอดภัยและประเมินสภาพแวดล้อมในการทำงาน	68%	32%
- มีการอบรมด้านความปลอดภัย	76%	24%
- มีการจัดหาอุปกรณ์ป้องกันภัยให้พนักงาน	76%	24%
- เตรียมอุปกรณ์ปฐมพยาบาลตามที่จำเป็น	74%	26%
- มีบริการตรวจสุขภาพประจำปีและตรวจสุขภาพตามความเสี่ยง	88%	12%

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมการทำงาน

ข้อมูล	ใช่	ไม่ใช่
- ปฏิบัติตามกฎระเบียบและวิธีการทำงานที่ปลอดภัยตลอดเวลา	80%	20%
- ขณะทำงานสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยฯ ดังนี้	84%	16%
1. ที่อุดหู/ครอบหู	46%	54%
2. แว่นตานิรภัย	70%	30%
3. หมวกนิรภัย	66%	34%
4. ถุงมือแบบต่างๆ	72%	28%
5. หน้ากากนิรภัย	66%	34%
6. รองเท้านิรภัย	86%	14%
- สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายตลอดเวลาทำงาน		

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ว่า

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาวิจัย พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 21-30 ปี มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีระดับรายได้ช่วง 10,000-20,000 บาท และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 1-5 ปี ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีอายุการทำงานช่วง 1-5 ปี โดยอาจมีความเสี่ยงด้านสุขภาพจากพฤติกรรมการทำงานตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศชาย และวัยรุ่นจะมีความระมัดระวังน้อยกว่า มีนิสัยชอบเสี่ยง ตลอดจนอายุการทำงานช่วง 1-5 ปี ซึ่งหมายรวมถึงพนักงานเข้าใหม่ด้วย ซึ่งอาจทำให้

เกิดความเสี่ยงด้านสุขภาพจากการทำงานมากกว่า เป็นต้น ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อมูลด้านสุขภาพ ด้านการประเมินสถานที่ทำงาน ข้อมูลการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ และข้อมูลด้านพฤติกรรมการทำงานของพนักงาน อาจกล่าวได้ว่าสถานประกอบการให้ความสำคัญต่อการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงานอย่างเหมาะสมตลอดเวลา ซึ่งจะเป็นผลดีที่พนักงานจะได้รับการดูแลที่ดี ได้รับการอบรมที่เหมาะสมจากสถานประกอบการ ข้อมูลด้านสุขภาพจากการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนใหญ่ ไม่เคยป่วยเป็นโรคจากการทำงาน ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน ไม่มีโรคประจำตัว ไม่มีญาติพี่น้องที่เป็นโรคติดต่อ หรือโรคทางพันธุกรรม

พนักงานส่วนใหญ่ไม่ต้องกินยาประจำ เมื่อเจ็บป่วยจะเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาลและส่วนใหญ่ไม่แพ้ยา พนักงานส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา จากข้อมูลด้านสุขภาพอาจกล่าวได้ว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพื้นฐานด้านสุขภาพส่วนบุคคลที่ดี ซึ่งจะเป็นผลดีต่อสถานประกอบการที่จะได้มีพนักงานที่มีสุขภาพดีพร้อมต่อการทำงาน ประกอบกับการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยที่เหมาะสม จะช่วยลดปัญหาด้านการเจ็บป่วย หรือ การขาด ลา มาสาย เนื่องจากความเจ็บป่วยของพนักงานได้ เพราะมีพื้นฐานด้านสุขภาพที่ดี และสถานประกอบการมีการดูแลที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับศิริอร ภัทรพฤชา และคณะ (2549) ศึกษาเรื่องสภาพการทำงาน สิ่งแวดล้อมในงานและสุขภาพของแรงงานนอกระบบ กรณีศึกษาแรงงานโอท็อป อ.หาดใหญ่ จ.สงขลา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มแรงงานโอท็อป มีการดูแลสุขภาพพื้นฐานดี ไม่สูบบุหรี่ ไม่ดื่มเหล้า ออกกำลังกายเสมอ ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี และเมื่อเจ็บป่วยก็จะเข้ารับการรักษาในสถานพยาบาล เป็นต้น

ข้อมูลการประเมินสถานที่ทำงาน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สิ่งแวดล้อม/สภาพการทำงาน ในสถานประกอบการมีความเหมาะสม ทั้งในส่วนของสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางเคมี ทางชีวภาพ และสภาพท่าทางการทำงาน จากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า สถานประกอบการมีการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานอย่างเหมาะสมในทุกด้าน ยกเว้นด้านอากาศร้อนอบอ้าว และมีฝุ่นฟุ้งกระจายในที่ทำงาน ที่พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตามจะเห็นได้ว่าพนักงาน ส่วนใหญ่รู้สึกว่สถานประกอบการมีการจัดสถานที่ทำงานอย่างเหมาะสมต่อสภาพการทำงาน ซึ่งการที่พนักงานรู้สึกว่สถานประกอบการจัดสภาพแวดล้อมทุกด้านในการทำงานอย่างเหมาะสม จะช่วยให้เกิดขวัญกำลังใจที่ดีในการทำงาน เกิดความรู้สึกอบอุ่นใจที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ที่ดี ซึ่งจะส่งผลดีต่อพฤติกรรมการทำงาน ในอันที่จะสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานให้เข้มแข็งอีกด้วย

ข้อมูลการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานประกอบการ (ผู้ซ่อมรถยนต์)

มีการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานอย่างเหมาะสม ในทุกด้านตั้งแต่เรื่อง นโยบายและกฎระเบียบ ด้านความปลอดภัย ระบบการเตือนภัย มีการเอาใจใส่ ต่อการจัดสภาพแวดล้อม ในที่ทำงานให้ปลอดภัย และมีการตรวจติดตามทุกส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ มีการอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม มีอุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการปฐมพยาบาลอย่างเพียงพอ และมีการตรวจสุขภาพประจำปีแก่พนักงาน และมีการตรวจสุขภาพสำหรับงานที่มีความเสี่ยงเป็นกรณีเพิ่มเติมอีกด้วย จากข้อมูลอาจกล่าวได้ว่าสถานประกอบการมีความตั้งใจที่ชัดเจนในด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงาน ตั้งแต่การมีนโยบายด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน และเอาใจใส่ต่อรายละเอียดของการดำเนินการด้านความปลอดภัยในการทำงานอย่างเหมาะสม ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เกิดวัฒนธรรมความปลอดภัยในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลด้านพฤติกรรมการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมในด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทั้งในส่วนของการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ยกเว้นการสวมแว่นตานิรภัยที่พนักงานส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ในขณะทำงาน อาจกล่าวได้ว่าลักษณะงานอาจไม่จำเป็นต้องใช้แว่นตานิรภัย ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรม การทำงานที่เหมาะสมตามกฎระเบียบ ด้านความปลอดภัยในการทำงาน จะส่งผลดีทั้งต่อตัวพนักงานเองแล้ว ยังช่วยลดปัญหาและค่าใช้จ่ายด้านความปลอดภัยในการทำงานให้แก่สถานประกอบการอีกด้วย จากการศึกษาสภาพความเสี่ยงในการทำงานของพนักงานในผู้ซ่อมรถยนต์ ด้วยเหตุผลที่ว่าสภาพการทำงานกับเครื่องมือเครื่องจักรและลักษณะของงานที่ทำ มีโอกาสที่จะเกิดอุบัติเหตุหรือความไม่ปลอดภัย ตลอดจนมีโอกาสสัมผัสกับสารเคมีหรือฝุ่นละอองสี ได้ทั้งทางการหายใจและอากาศในบริเวณที่ทำงาน ด้วยเหตุดังกล่าวจึงสนใจที่จะศึกษาเพื่อนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป ซึ่งข้อมูลแต่ละด้านที่ศึกษาประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูล

ด้านสุขภาพ พฤติกรรมในการทำงาน ซึ่งจัดเป็นข้อมูลในส่วนของพนักงาน และข้อมูลด้านการจัดสภาพแวดล้อม และการจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงาน ซึ่งจัดเป็นข้อมูลส่วนของสถานประกอบการ โดยทั้งสองส่วนนี้จะมีประโยชน์ต่อการประเมินความเสี่ยงในการทำงานให้แก่พนักงานได้ เนื่องจากลักษณะส่วนบุคคล และภาวะสุขภาพ จะช่วยในการประเมินเบื้องต้นได้ว่า พนักงานจะมีความเสี่ยงที่จะเจ็บป่วยได้มากน้อยเพียงใด จากการทำงาน และสำหรับสถานประกอบการการจัดการด้านสภาพแวดล้อมในที่ทำงานร่วมกับการจัดการความปลอดภัย และอาชีวอนามัยก็มีผลต่อความเสี่ยงในการทำงานได้เช่นกัน ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการประเมินความเสี่ยงในการทำงานของพนักงานได้ต่อไป ร่วมกับการใช้ในการวางแผนด้านการดูแลสุขภาพให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม โดยจากผลการศึกษา อาจกล่าวได้ว่า ในส่วนของตัวพนักงานส่วนใหญ่เน้นมีการดูแลสุขภาพพื้นฐานที่เหมาะสม และมีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมตามกฎระเบียบของสถานประกอบการ ทั้งนี้ในส่วน of สถานประกอบการ ก็พบว่ามีการจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานอย่างเหมาะสม มีการบริหารจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานอย่างเหมาะสมครบทั้งกระบวนการ จะเห็นได้ว่า ทั้งสองส่วนประกอบที่สำคัญนี้จะส่งผลดีต่อตัวพนักงานที่จะมีความปลอดภัยในการทำงาน มีความรู้สึกพอใจในการทำงาน และสถานประกอบการจะมีความสามารถในการแข่งขัน จากการที่ลดต้นทุนด้านอุบัติเหตุหรือโรคภัย จากการทำงานได้ และยังช่วยให้เกิดภาพลักษณ์ที่ดีต่อสังคม

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาความเสี่ยงด้านสุขภาพในการทำงานของพนักงานในอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล จากการศึกษาวิจัย พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุในช่วง 21-30 ปี มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีระดับรายได้ช่วง 10,000-20,000 บาท และส่วนใหญ่มีระยะเวลาในการทำงาน 1-5 ปี

ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าพนักงานส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี มีอายุการทำงานช่วง 1-5 ปี

โดยอาจมีความเสี่ยงด้านสุขภาพจากพฤติกรรมการทำงาน ตามลักษณะปัจจัยส่วนบุคคล เช่น เพศชาย และวัยรุ่นจะมีความระมัดระวังน้อยกว่าผู้หญิง มีนิสัยชอบเสี่ยง ตลอดจนอายุการทำงานช่วง 1-5 ปี ซึ่งหมายรวมถึงพนักงานเข้าใหม่ด้วย ซึ่งอาจทำให้เกิดความเสี่ยงด้านสุขภาพจากการทำงานมากกว่า เป็นต้น

ข้อมูลด้านสุขภาพ จากการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่ไม่เคยป่วยเป็นโรคจากการทำงาน ไม่เคยได้รับอุบัติเหตุจากการทำงาน ไม่มีโรคประจำตัว ไม่มีญาติพี่น้องที่เป็นโรคติดต่อหรือโรคทางพันธุกรรม พนักงานส่วนใหญ่ไม่ต้องกินยาประจำ เมื่อเจ็บป่วยจะเข้ารับการรักษาจากสถานพยาบาล และส่วนใหญ่ไม่แพ้ยา พนักงานส่วนใหญ่ไม่สูบบุหรี่ และไม่ดื่มสุรา จากข้อมูลด้านสุขภาพอาจกล่าวได้ว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพื้นฐานด้านสุขภาพส่วนบุคคลที่ดี ซึ่งจะเป็นผลดีต่อสถานประกอบการที่จะได้มีพนักงานที่มีสุขภาพดีพร้อมต่อการทำงาน

ข้อมูลการประเมินสถานที่ทำงาน ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สิ่งแวดล้อม/สภาพการทำงาน ในสถานประกอบการมีความเหมาะสมทั้งในส่วน of สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ทางเคมี ทางชีวภาพ และสภาพทางการทำงาน จากข้อมูลข้างต้นอาจกล่าวได้ว่า สถานประกอบการมีการดูแลจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานอย่างเหมาะสมในทุกด้าน ยกเว้นด้านอากาศร้อนอบอ้าว และมีฝุ่นฟุ้งกระจายในที่ทำงาน ที่พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าอาจยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร แต่อย่างไรก็ตาม จะเห็นได้ว่าพนักงาน ส่วนใหญ่รู้สึกว่สถานประกอบการมีการจัดสถานที่ทำงานอย่างเหมาะสมต่อสภาพการทำงาน ข้อมูลการจัดการอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในสถานประกอบการ ผลการศึกษา พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าสถานประกอบการ (ผู้ประกอบการ) มีการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยในการทำงานอย่างเหมาะสมในทุกด้านตั้งแต่เรื่อง นโยบายและกฎระเบียบด้านความปลอดภัย ระบบการเตือนภัย มีการเอาใจใส่ต่อการจัดสภาพแวดล้อมในที่ทำงานให้ปลอดภัยและมีการตรวจติดตามทุกส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ มีการอบรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลให้แก่พนักงานอย่างเหมาะสม มีอุปกรณ์

ที่จำเป็นต่อการปฐมพยาบาลอย่างเพียงพอ และมีการตรวจสอบสภาพประจำปีแก่พนักงานและมีการตรวจสอบสภาพสำหรับงานที่มีความเสี่ยงเป็นกรณีเพิ่มเติมอีกด้วย จากข้อมูลอาจกล่าวได้ว่า สถานประกอบการมีความตั้งใจที่ชัดเจนในด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในการทำงาน ตั้งแต่การมีนโยบายด้านความปลอดภัยที่ชัดเจน และเอาใจใส่ต่อรายละเอียดของการดำเนินการด้านความปลอดภัยในการทำงานอย่างเหมาะสม ซึ่งนับเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้เกิดสังคมความปลอดภัยในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ข้อมูลด้านพฤติกรรมการทำงาน ผลการศึกษาพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมในด้านความปลอดภัยในการทำงาน ทั้งในส่วนของ การปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันภัยส่วนบุคคลในการทำงานอย่างสม่ำเสมอ ยกเว้นการสวมแว่นตานิรภัย ที่พนักงานส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ในขณะทำงาน อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะงานอาจไม่จำเป็นต้องใช้แว่นตานิรภัย ซึ่งพนักงานส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมการทำงานที่เหมาะสมตามกฎระเบียบด้านความปลอดภัยในการทำงาน จะส่งผลดีทั้งต่อตัวพนักงานเองแล้ว ยังช่วยลดปัญหาและค่าใช้จ่ายด้านความปลอดภัยในการทำงานให้แก่สถานประกอบการอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการศึกษาต่อในเรื่องการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย
2. ควรมีการศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการเกิดโรคจากการทำงาน
3. เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นพนักงานในอุสาหกรรมรถยนต์ กรณีศึกษาอุสาหกรรมรถยนต์ ห่งหนึ่งในเขตลาดกระบัง จึงควรมีการศึกษาเรื่องโรคจากการทำงาน ในส่วนของพนักงานในอุสาหกรรมรถยนต์ในจำนวนที่มากขึ้น หรืออาจศึกษาเพิ่มเติมโดยการเจาะจงกลุ่มอาชีพ หรือเฉพาะกลุ่มอุตสาหกรรม เพราะแต่ละอาชีพมีเนื้อหาของงานและลักษณะในการทำงานแตกต่างกัน ซึ่งอาจส่งผลต่อการเกิดโรคจากการทำงาน หรือความปลอดภัยในการทำงานที่แตกต่างกัน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณวิทยาลัยกรุงเทพสุวรรณภูมิ ที่ได้สนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ฝ่ายช่างซ่อมบำรุง โรงพยาบาลเจ้าพระยามหาราช. (ออนไลน์). "ความปลอดภัยในการปฏิบัติงานช่าง". <http://yrh.moph.go.th/document>. (30 เม.ย. 57).

วิทยา อยู่สุข. 2549. **อาชีวอนามัย ความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 2 : กรุงเทพมหานคร: คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.

ศิริอร ภัทรพฤษ และคณะ. 2549. "สภาพการทำงาน สิ่งแวดล้อมในงาน และสุขภาพของแรงงานนอกระบบ : กรณีศึกษาแรงงานโอท็อป อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา." **วารสารโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม**. 2549(3): 5-21.

สำนักความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม บริษัทเจริญโภคภัณฑ์อาหาร จำกัด มหาชน . (ออนไลน์). "โรคจากการทำงาน". <http://cpfshe.cpportal.net> (30 เม.ย. 57).

อัญชลี สงวนตระกูล และสมเกียรติ ศิริรัตนพฤษ. 2549. "แนวทางการประเมินสุขภาพในการทำงาน กรณีศึกษาในแผนกช่างเครื่องเรือนไม้ ณ ศูนย์ศิลปาชีพบางไทร ในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ." **วารสารโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม**. 2549(3): 49-56.